

Bokbio presenterar: Potatisön

Handledning

POTATISÖN

En film av Antonia Ringbom
1989, 18 min

FÖRLAGA

”Potatisön” av Antonia Ringbom

BERÄTTELSEN

På Potatisön bor tre bröder: Kalle, Ville och Pelle. De odlar potatis och lever på potatis. När främlingar söker sig till ön avvisas de av de båda äldre bröderna - om de inte kan vara till nytta med att bära potatissäckar åt dem. Den yngste av bröderna är vänligare mot främlingar och tillsammans med den främling som fått bära potatissäckar tar han emot och gömmer många andra varelser som söker sig till ön. De båda äldre bröderna accepterar hela sällskapet först när det visar sig att de aldrig äter potatis utan bara svamp, frukt och fisk.

FILMENS TEMA:

Filmen handlar om olika sätt att förhålla sig till det som är annorlunda, om mod och olydnad.

När man möter något okänt, kan man först bli rädd. Men när man bekantat sig med det lite bättre, brukar rädslan i allmänhet försvinna. De äldre potatisbröderna gillar inte nykomlingarna eftersom de ser annorlunda och äter annorlunda mat.

I bakgrunden finns förstås Finlands flyktingpolitik och filmen är därför lika aktuell i dag som för 25 år sedan.

LEK OCH DISKUTERA

Man kan börja med att fråga vad barnen kommer ihåg av filmen. Det är bra att ha boken till hands och när någon säger något kan man samtidigt visa i boken. Potatisgubbarna kommer de flesta ihåg och det kan också vara roligt att låta barnen sjunga potatisgubbarnas morgonsång, kvällssång och visa hur de marscherar efter varandra.

Någon av barnen säger säkert att det börjar komma andra till ön och då kan man passa på att fråga vilka figurer som barnen minns kommer till ön.

Efter det är det dags att föra in begrepp ”flykting” i diskussionen. Ordet betyder

nödvändigtvis ingenting för alla barn, men någon vet säkert vad det betyder. Här är det sedan nödvändigt att så enkelt som möjligt berätta vad en flykting är. Att det är många människor, också barn, som tvingas fly från sina hemländer på grund av krig eller naturkatastrofer.

En fråga, som behandlas i filmen, och som det är lätt att diskutera med barnen om är maten. Potatisgubbarna äter förstås potatis, men vad äter de andra varelserna.

Här är sedan några lekar som kan användas om diskussionen flyter trögt:

Hela havet stormar

Det här är en klassisk lek som kan användas med hänvisning till att det börjar storma i filmen. Man behöver ett antal stolar, en mindre än antalet deltagare. Leken går ut på att man går runt ett antal utsatta stolar som står i en ring. Handledaren läser ur en bok. Om man använder samma bok som filmen grundar sig på, kan denna lek också fungera som en repetition. När ledaren läser ett nyckelord, som man kommit överens om på förhand, gäller det att snabbt få tag på en stol och sätta sig. Nyckelordet kan vara ett namn eller ett ord som återkommer ofta i boken – i Potatisön kan det till exempel vara "potatis". Den som inte får en egen sittplats åker ut ur leken. Nu tar man bort en stol och ledaren fortsätter att läsa och så håller det på tills det bara finns en deltagare och en stol kvar.

Potatisplockning

Den här leken kräver lite förberedelser. Man behöver ca 10 tvättade potatisar (eller bollar eller andra fåremål) samt fyra pappersstrutar. Barnen delas in i fyra lag och en i laget får sätta en strut över ansiktet. Struten ska vara ca 45-50 cm lång med ett hål på ca 45-50 mmi den enda ändan. Det är viktigt att struten täcker hela ansiktet så att det bara går att se genom hålet. En kvadrat på ca 6 x 6 meter på golvet mäts ut och markeras till exempel med ett rep. De tio potatisarna sprids ut i kvadraten. De fyra – en från varje lag – som har struten på sig får nu försöka plocka upp potatisarna med sin begränsade syn. Lagens övriga deltagare får fritt med skrik och rop lotsa sin kamrat till potatisarna. När alla potatisar är upplockade avslutas leken och den som hittat flest potatisar vinner.

Du duger

Barnen sätter sig i en ring. Ett av barnen kastar en boll till någon annan och säger: "Du duger!" Den som får bollen frågar "Till vad?". Den som kastat svara sedan t ex "hoppa på ett ben", "hoppa groda", "slå kullerbytta", "spela apa" osv. Man kan också använda händelser ur den film eller bok man behandlar: "marschera som potatisgubbarna", "sjunga kvällssången".

Den som fått bollen ska då göra som kastaren sagt. Sedan får han eller hon sätta sig i ringen och slänga bollen till någon annan.

Azinabazi

Det här är en lek som kommer från Etiopien, ett land varifrån många flyktingar har kommit. Två personer står mittemot varandra och håller varandra i händerna så att händer bildar en "bro". Framför personerna står barnen i rad. Den första i ledet går fram till "bron" och hamnar i fällan mellan deras två utsträckta armar. Den som blir fast, vänder sig till den ena och frågar "Asinabazi?" (får jag passera?) "M' bazo" (nej det får du inte) blir svaret. Den fångade vänder sig då till den andra och frågar "Asinabazi?" (får jag passera?) "M' bazo" (nej det får du inte) blir igen svaret. Då försöker fången smita genom att hoppa över, krypa under, eller bryta sig ut och de två "brovakterna" jagar smitaren tills den får fast honom/henne. När han/hon blir fast, får han/hon ställa sig sist i ledet igen.

Man måste förstås se till att leken inte blir för våldsam och det är bra att ibland byta ut vakterna också.